

השיבה הביתה

<<

ולאקדמיה. ושם אכן קרה לי הכול. הרגשתי ממש טוב, שייך לשם יותר מאשר לכאן".

האם הקשר לישראל הלך ונמוג?

"בשבע השנים הראשונות כמעט לא היה לי קשר עם ישראל. ביקרתי בארץ רק בשל מחויבויות משפחתיות. אבי, ז"ל, טען שחשוב לשמור על זהות יהודית, אבל אפשר להיות יהודי בכל מקום בעולם".

בשנת 1995 החליט פרידמן לשוב לישראל, הן כדי לסייע בטיפול באביו החולה, והן בשל אופוריית השלום ששרתה אז בארץ. אולם אז, אחרי שארז קריירה בת 30 שנה, ובעוד המטענים עושים דרכם לישראל, נפטר אביו ממחלתו וראש הממשלה יצחק רבין נרצח. "הייתי באבל ובשבר אישי ולאומי. את העידוד שאבתי מחבריי בניו-יורק, שנתנו לי להבין שהחלטות אפשר לשנות".

בעשר השנים האחרונות נמצא יוסי פרידמן, 54, על הקו בין תל-אביב לניו-יורק. הוא בעל משרד אדריכלים בתל-אביב, ומרצה בכיר בחוג לעיצוב פנים במסלול האקדמי, במכללה למינהל.

אפשר לומר שלא ממש נקלטת בארץ?

"לא הייתי אמור להיקלט, כי במקור אני מכאן. מעולם לא דבק בעברית שלי מבטא אמריקני, פה ושם חסרו לי מילים בעברית, במיוחד מהסלנג. עד אז גם לא יצא לי לכתוב צ'ק בעברית, או למלא טופס של קופת-חולים. הכול היה חדש. לשמחתי, הופתעתי לטובה מהביורוקרטיה הישראלית, שכה הזהירו אותי מפניה. לדוגמה, כשבאתי להנפיק דרכון במשרד הפנים, שאלתי תוך כמה שבועות יהיה מוכן. הפקידה הציעה לי להמתין 5-10 דקות, ויצאתי עם דרכון חדש. כך גם ההשתלבות ברמה אישית אקדמית ועסקית היו מעל ומעבר".

ועדיין אתה נוסע מתמיד על הקו תל-אביב-ניו-יורק?
"אכן אני עדיין מרבה בנסיעות, עובד כאן ושם, שומר על יחסים בסיסיים עם לקוחות ועל מעורבות. בנוסף, יש לי ילד בן 18, שחי בניו-יורק. לי ולרבים מבני גילי היו חלומות דומים: לנסוע לרכוש השכלה. אני רואה את עצמי בר-מזל על כך שהצלחתי לממש את החלומות הללו. כמרצה במכללה, אני פוגש צעירים שחזרו ממסעות בעולם, מטיולים ומלימודים. הם אולי לא מגדירים את עצמם כפטריטיסטים, אבל הם מחוברים לארץ באופן הכי בסיסי, ואני מתחבב אליהם אינסטינקטיבית".

יוסי פרידמן, 54, חי 30 שנה בניו-יורק, עדיין נמצא על הקו ת"א-ארה"ב

מצויד במלגה יוקרתית ללימודי תואר ראשון באדריכלות בסקול אוף דיזיין, המריא בשנת 1975, האדריכל יוסי פרידמן, אז חייל משוחרר מצה"ל, שלחם במלחמת יום הכיפורים, לארה"ב. "הייתי צעיר שהגיע מהעולם השלישי, ישראל, לעולם הראשון בקמפוס האמריקני. זה היה מרשים מאוד, אבל כפטריוט ישראלי היה לי ברור שנסעתי לחו"ל כדי לרכוש מקצוע, ומיד לשוב. כבן לניצולי שואה, וכמי שנולד מיד לאחר הקמת המדינה, חשתי שמוטל עלי משא אדיר של אחריות כלפי המקום הזה".

לאחר התואר, חזר פרידמן לארץ לזמן קצר ("אמרו לי 'השתגעת, למה חזרת?'"), ושב לארה"ב ללימודי תואר שני בפרינסטון. מכאן ואילך זרמו אליו הצעות עבודה, ואיתן הצלחה מקצועית, שהובילה אותו בהמשך לפתיחת משרד אדריכלים עצמאי במנהטן, ושלוחה במיאמי-ביץ'. "ניו-יורק בשנות ה-80 הייתה ה-מקום שבו נחשפים לאמנות